

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ МИВЕС ДОО против СРБИЈЕ

(Представка број 48966/09)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

10. јануар 2017. године

Ова пресуда је коначна, али може бити предмет редакцијске измене.

У предмету Мивес ДОО против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Већа у саставу:

Pere Pastor Vilanova, *председник,*

Branko Lubarda,

Georgios A. Serghides, *судије,*

и Fatoş Ağacı, *заменик секретара одељења,*

После већања на затвореној седници 6. децембра 2016. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 48966/09) против Србије коју је Суду поднело према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“) предузеће *Mives DOO*, предузеће са ограниченом одговорношћу из Србије (подносилац представке), 31. августа 2009. године.

2. Подносиоца представке је заступао господин Д. Симић, адвокат из Новог Сада. Владу Србије (Влада) првобитно је заступао њен бивши заступник, госпођа В. Родић, коју је недавно заменио садашњи заступник, госпођа Н. Плавшић.

3. Представка је 23. октобра 2014. године упућена Влади.

4. Влада је истакла приговор на разматрање представке од стране Одбора. Пошто је размотрио Владин приговор, Суд га је одбацио.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

5. Привредни суд у Панчеву је 24. априла 1997. године, односно 3. септембра 1998. године, наложио *ДД Утва Ваздухоплована индустрија*, друштвеном предузећу из Панчева (у даљем тексту: „дужник“), да подносиоцу представке исплати назначене износе на име оштећења авиона који је купио од дужника, али који није никада испоручен подносиоцу представке, заједно са трошковима парничног поступка. Ове пресуде постале су правоснажне до 4. јуна 1998. године, односно 25. септембра 1998. године.

6. Привредни суд у Панчеву је 5. јуна 2002. године, на захтев подносиоца представке у том смислу, наложио извршење наведених пресуда, и такође наложио дужнику да подносиоцу представке исплати трошкове извршења.

7. Привредни суд је 11. фебруара 2008. године констатовао да је 29. јануара 2008. године Агенција за приватизацију наложила реструктурирање дужника и прекинула поступак извршења до завршетка овог процеса.

8. Према информацијама о статусу дужника добијеним са веб странице Агенције за привредне регистре Србије, дужник је активно предузеће, са претежним државним капиталом (види <http://apr.gov.rs>, податак од 24. октобра 2016. године).

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО И ПРАКСА

9. Релевантно домаће право које се односи на статус друштвених предузећа, као и извршне и стечајне поступке, изнето је у предметима *Р. Качапор и други против Србије*, бр. 2269/06 и друге, ст. 57-64. и 71-76, 15. јануар 2008. године и *Јовичић и други против Србије* (одлука), број 37270/11, ст. 88-93, 15. октобар 2013. године. Штавише, судска пракса Уставног суда у односу на друштвена предузећа, заједно са релевантним одредбама које се односе на уставну жалбу изнета је у одлуци о допуштености у предмету *Маринковић против Србије* (одлука), број 5353/11, ст. 26-29. и 31-44, 29. јануар 2013. године, пресуди *Маринковић против Србије*, број 5353/11, ст. 29-31, 22. октобар 2013. године, и одлуци *Феризовић против Србије* (одлука), број 65713/13, ст. 12-17, 26. новембар 2013. године.

ПРАВО

I. НАВОДНЕ ПОВРЕДЕ ЧЛАНА 6. СТ. 1. И 13. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1. УЗ КОНВЕНЦИЈУ

10. Подносилац представке притуживао се због пропуста Тужене државе да изврши правоснажне пресуде донете у његову корист и због непостојања делотворног правног лека с тим у вези. Подносилац представке се ослонио на чл. 6. став 1. и 13. Конвенције и на члан 1. Протокола број 1, који у релевантном делу гласи како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.“

Члан 1. Протокола број 1

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.“

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђени у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред националним властима, без обзира на то да ли су повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.“

А. Допуштеност

11. Влада је тврдила да је дужник законски и финансијски независтан од државе и да се чињеница да је дужник у реструктурирању не може приписати у одговорност државе. Према томе, Влада је закључила да се Тужена држава не може сматрати одговорном за дуг предузећа у питању у конкретном случају. Влада, међутим, није искључила њену евентуалну одговорност за дужину извршног поступка.

12. Подносилац представке је поново потврдио своје притужбе.

13. Суд је већ навео у бројним упоредивим случајевима против Србије да је држава одговорна за измирење дугова друштвених/државних предузећа утврђених правоснажним домаћим пресудама (види, на пример, *Црнишанин против Србије*, бр. 35835/05, 43548/05, 43569/05 и 36986/06, став 124, 13. јануар 2009. године; и *Р. Качапор и други*, цитиран у горњем тексту, ст. 97-98; а види такође и став 8. у горњем тексту). Суд не види ниједан разлог да одступи од те судске праксе у овом предмету. Сходно томе, приговор Владе мора се одбацити.

14. Пошто притужбе подносиоца представке нису ни очигледно неосноване у смислу члана 35. став 3. (а) Конвенције, нити недопуштене по неком другом основу, оне се морају прогласити допуштеним.

Б. Основаност

15. Суд констатује да су домаће пресуде које се разматрају у овом предмету остале неизвршене до данас.

16. Суд примећује да је често утврђивао повреде члана 6. Конвенције и/или члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију у предметима који покрећу питања слична онима постављеним у предметном случају (види *Р. Качанор и друге подносиоце*, цитирана у горњем тексту, ст. 115-116. и став 120; и *Црнишанин и други*, цитирана у горњем тексту, ст. 123-124. и ст. 133-134.).

17. Пошто је размотрио сав материјал који му је достављен, Суд сматра да Влада није изнела ниједну чињеницу нити убедљив аргумент који би могао да га убеди да донесе другачији закључак у овом предмету. Према томе, дошло је до повреда члана 6. став 1. Конвенције и члана 1. Протокола број 1.

18. Пошто је донео овај закључак, Суд сматра да није неопходно да разматра суштински исту притужбу према члану 13. Конвенције (види уз одговарајуће измене, *Кин-Стиб и Мајкић против Србије*, број 12312/05, став 90, 20. април 2010. године).

II. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

19. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној страни.“

A. Штета, трошкови

20. Подносилац представке тражио је да се држави наложи да му исплати, из сопствених средстава, дуг према пресуди заједно са трошковима извршног поступка. Подносилац представке је даље тражио да се држави наложи да му исплати ЕУР 41.708,60 на име његове немогућности да користи авион који је купио од дужника.

21. На име нематеријалне штете, подносилац представке је тражио ЕУР 10.000.

22. Најзад, за трошкове настале пред домаћим судовима и Судом, подносилац представке је тражио ЕУР 8.204,22.

23. Влада је оспорила ове захтеве.

24. С обзиром на повреде утврђене у овом предмету и сопствену праксу (види, на пример, *Р. Качанор и други*, цитирану у горњем тексту, ст. 123-26; и *Црнишанин и други*, цитирану у горњем тексту, став 139.), Суд сматра да Влада треба да исплати подносиоцу представке суме досуђене правоснажним домаћим пресудама о којима је реч (види став 5. у горњем тексту), као и утврђене трошкове извршног поступка, умањене за износе који су можда већ исплаћени по овом основу.

25. У вези са преосталим делом захтева подносиоца представке за накнаду материјалне штете, Суд сматра да између наводне штете и утврђене повреде не постоји узрочна веза. Штавише, подносилац представке овај захтев није поставио пред домаћим судовима. Суд, према томе, одбацује овај део захтева подносиоца представке за накнаду материјалне штете.

26. Штавише, Суд сматра да је подносилац представке претрпео одређену нематеријалну штету због повреда Конвенције утврђених у овом предмету. Процењујући на правичној основи, како се захтева чланом 41. Конвенције, Суд сматра да је оправдано да подносиоцу представке досуди ЕУР 2.000, умањено за износе који су можда већ исплаћени с тим у вези на домаћем нивоу, за покриће претрпљене нематеријалне штете, као и трошкова насталих пред Судом (види *Стошић против Србије*, цитирана у горњем тексту, ст. 66. и 67.).

Б. Затезна камата

27. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додаток од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* представку допуштеном;
2. *Утврђује* да је дошло до повреда члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију;
3. *Утврђује* да нема потребе да посебно разматра притужбу према члану 13. Конвенције;
4. *Утврђује*
 - (а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу представке, из сопствених средстава и у року од три месеца, суме досуђене пресудама донетим у његову корист, умањене за износе који су можда већ исплаћени по овом основу;
 - (б) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу представке, у истом року, ЕУР 2.000 (две хиљаде евра) умањено за износ који је можда већ исплаћен с тим у вези на домаћем нивоу, за покриће нематеријалне штете, трошкова, заједно са порезом који се може наплатити подносиоцу представке, који ће се претворити у валуту Тужене државе по стопи важећој на дан исплате;

(в) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке у законском периоду уз додатак од три процентна поена;

5. *Одбија* преостали део захтева подносиоца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 10. јануара 2017. године у складу са правилом 77 ст. 2 и 3 Пословника Суда.

Fatoş Aracı
Заменик секретара

Pere Pastor Vilanova
Председник